

01.03.2017

Stj/16

§ 151

Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden jalkautumisesta vanhuspalvelujen pariin

HEL 2016-009633 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti katsoa valtuutettu Veronika Honkasalon aloitteen loppuun käsittelyksi.

Käsittely

Valtuutettu Veronika Honkasalo ehdotti valtuutettu Sami Muttilaisen kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Hyväksyessään kaupunginhallituksen esityksen kaupunginvaltuusto edellyttää samalla, että selvitetään mahdollisuus kehittää toimintamalli luottamushenkilöiden tutustumiseksi vanhuspalveluihin siten, että syksyllä aloittavaa uutta vanhusneuvostoa konsultoidaan asiassa. Samalla selvitetään, miten jalkautuminen voidaan toteuttaa varmistaen samalla asiakkaiden yksityisyydensuoja esimerkiksi Tampereella toteutetun mallin mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ensin yksimielisesti kaupunginhallituksen ehdotuksen.

9 äänestys

Valtuutettu Veronika Honkasalon ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Hyväksyessään kaupunginhallituksen esityksen kaupunginvaltuusto edellyttää samalla, että selvitetään mahdollisuus kehittää toimintamalli luottamushenkilöiden tutustumiseksi vanhuspalveluihin siten, että syksyllä aloittavaa uutta vanhusneuvostoa konsultoidaan asiassa. Samalla selvitetään, miten jalkautuminen voidaan toteuttaa varmistaen samalla asiakkaiden yksityisyydensuoja esimerkiksi Tampereella toteutetun mallin mukaisesti.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 37

Zahra Abdulla, Mukhtar Abib, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Yrjö Hakanen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Jukka Järvinen, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Laura Kolbe, Vesa Korkkula, Heimo Laaksonen, Ti-

mo Laaninen, Harri Lindell, Eija Loukoila, Petra Malin, Sami Muttilainen, Björn Månsson, Matti Niiranen, Maria Ohisalo, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Marcus Rantala, Leo Stranius, Johanna Sydänmaa, Sanna Vesikansa, Pertti Villo, Anna Vuorjoki

Ei-äännet: 5

Gunvor Brettschneider, Maritta Hyvärinen, Minerva Krohn, Hannele Luukkainen, Wille Rydman

Tyhjä: 32

Maija Anttila, Pentti Arajärvi, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Matti Enroth, Jasmin Hamid, Fatbardhe Hetemaj, Helena Kantola, Tarja Kantola, Jessica Karhu, Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Jape Lovén, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Jan D Oker-Blom, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Jukka Relander, Laura Rissanen, Tomi Sevander, Kaarin Taipale, Pilvi Torsti, Ulla-Marja Urho, Ville Ylikahri

Poissa: 11

Harry Bogomoloff, Laura Finne-Elonen, Juha Hakola, Rene Hursti, Tom Packalén, Osku Pajamäki, Mari Puoskari, Nasima Razmyar, Osmo Soininvaara, Ilkka Taipale, Thomas Wallgren

Kaupunginvaltuusto ei hyväksynyt valtuutettu Veronika Honkasalon ehdottamaa toivomuspontta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite
- 2 Vanhusneuvoston lausunto jalkauttamisesta vanhuspalveluihin 12.10.2016
- 3 Raportti, Tampere 2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Veronika Honkasalo ja 47 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan palvelujen kehittämisestä vastaavien keskeisten viranhaltijoiden sekä sosiaali- ja terveystalouden, vanhusneuvoston ja kaupunginvaltuuston jäsenten jalkautumista kokemusten saamiseksi vanhuspalvelujen kenttätyöhön työntekijän työpariksi yhdeksi päiväksi vuonna 2017.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että palvelujen hyvä tuntemus auttaa päätöksenteossa ja suunnittelussa mukana olevia palvelujen kehittämisessä ja asiakkaiden kuulemisessa.

Aloitteessa esitetyn kenttätyöhön jalkautumisen lisäksi sosiaali- ja terveysviraston palveluihin on mahdollista tutustua monin muinkin tavoin, kuten olemalla mukana asiakasraatien kokouksissa ja erilaisissa asiakastilaisuuksissa, osallistumalla vapaaehtoistoimintaan sekä vierailu- ja tutustumiskäynteihin. Lisäksi palautteen antaminen palveluista lisää tietoa ja auttaa kehittämistyössä. Sosiaali- ja terveysviraston johtavat viranhaltijat osallistuvat suunnitellusti osana työtään eri yksiköiden toimintaan työntekijöiden rinnalla.

Kaupunginhallitus toteaa, että hoidon kannalta ulkopuolisten osallistuminen asiakastapaamisiin ei ole eettisesti ongelmaton asia. Luottamushenkilön osallistuminen esimerkiksi kotikäynnille työntekijän työparina edellyttää asiakkaan ja työntekijän kirjallista lupaa sekä luottamushenkilöltä kirjallista salassapitositoumusta. Luottamushenkilöllä ei ole oikeutta käyttää asiakastapaamisessa saamia tietoja julkisesti muussa yhteydessä.

Tampereella toteutettiin luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden jalkautuminen vanhustyön pariin v. 2015 - 2016. Kokeilusta laadittu raportti on liitteenä 3.

Kaupunginhallitus katsoo, että aloitteessa esitettyä jalkautumista on mahdollista toteuttaa jo tällä hetkellä sopimalla siitä sosiaali- ja terveysviraston kanssa. Samalla on varmistettava palvelujen käyttäjien ja työntekijöiden oikeuksien ja yksityisyyden suojan toteutuminen. Sosiaali- ja terveysvirasto valmistelee parhaillaan toimintamallia, jonka avulla luottamushenkilöt saavat helposti yhteyden virastoon halutessaan sopia jalkautumisesta viraston eri yksiköihin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

01.03.2017

Stj/16

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Veronika Honkasalon aloite
- 2 Vanhusneuvoston lausunto jalkauttamisesta vanhustalouksiin
12.10.2016
- 3 Raportti, Tampere 2016

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 20.02.2017 § 175

HEL 2016-009633 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraava:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Veronika Honkasalon aloitteen loppuun käsitellyksi.

13.02.2017 Pöydälle

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 29.11.2016 § 302

HEL 2016-009633 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle luottamus-
henkilöiden ja viranhaltijoiden jalkauttamisesta vanhustalouksiin ken-
tälle koskevasta Honkasalon ym. valtuustoaloitteesta seuraavan esitte-
lijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

"Luottamushenkilöiden osallistumiseen kotihoidon asiakkaiden kotikäynneille sisältää asiakkaan näkökulmasta ongelmallisia kohtia. Sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntö turvaa asiakkaan ja potilaan oikeudet häntä koskevien tietojen salassapitoon. Jo sosiaali- tai terveydenhuollon asiakkuus on salassa pidettävä asia eikä työntekijä saa antaa tietoa siitä ulkopuolisille. Asiakastapaamisessa saatu tieto asiakkaan ympäristöstä on myös salassa pidettävää. Useat kotihoidon asiakkaat, kuten monet muutkin ikääntyneiden palvelujen asiakkaat, ovat muistisairaita. Heidän kykynsä itse arvioida ja tehdä päätöksiä ja suojella omaa yksityisyyttään voi olla rajoittunutta. Helsingin kaupunki palvelujen tarjoajana on sitoutunut turvaamaan myös heikoimmassa asemassa olevien asiakkaiden oikeudet. Luottamushenkilön eli hoidon kannalta ulkopuolisen osallistuminen kotikäynnille hoidettavan kotona ja hoitotilanteessa ei ole eettisesti ongelmaton asia. Koti on yksityinen paikka eikä ennakkojärjestelyistä huolimatta voida olla varmoja siitä, että asiakkaan näkökulmasta yksityisyys ja salassapito toteutuu.

Palvelujen hyvä tuntemus voi edesauttaa päätöksenteossa ja suunnittelussa mukana olevia kehittämään palveluja ja kuulemaan asiakkaita nykyistä paremmin. Palveluihin on mahdollisuus tutustua muutenkin kuin osallistuen kotikäynnille. Erialaisten asiakasraatien toiminnan seuraaminen ja asiakastilaisuuksiin osallistuminen antavat paljon tietoa toiminnasta. Vapaaehtoistojen tutustuu myös palveluihin. Helsingin sosiaali- ja terveystieteiden toimivat vapaaehtoistyön koordinaattorit ohjaavat ja avustavat vapaaehtoisia. He voivat myös ohjata luottamushenkilöitä palvelujen äärelle. Eläkeläisille ja työttömille tarkoitettuun palvelukeskustoimintaan voi jokainen tutustua vapaasti vierailen halua missään palvelukeskuksissa ja osallistuen eri tapahtumiin. Toisten asiakkaiden kanssa keskustellen saa monipuolisen käsityksen siitä, miten palvelu toimii. Ensimmäistä kertaa palveluja kohtaava voi myös nähdä uusia asioita, joita vakituiset asiakkaat ja henkilökunta eivät huomaa. Siksi palautteen antaminen ja huomioiden viestittäminen yksiköiden esimiehille on tärkeää ja auttaa parantamaan palvelua. Palautteen voi antaa myös palautejärjestelmän kautta. Sieltä voidaan koota luottamusmiesten palautteet erikseen käsittelyyn.

Sosiaali- ja terveystieteiden johtavat viranhaltijat osana työtään ja perehtymistään osallistuvat suunnitellusti eri yksiköiden toimintaan työntekijöiden rinnalla. Luottamushenkilöillä on jo tällä hetkellä mahdollisuus tutustua palveluihin eri tavoin ottaen huomioon hoidon luottamuksellisuus ja asiakkaiden tietosuojat. Luottamushenkilön osallistuminen kotikäynneille työntekijän työparina on asiakkaan tietosuojan näkökulmasta ongelmallista. Luottamushenkilön osallistuminen kotikäynnille edellyttää kirjallista lupaa kotihoidon asiakkaalta ja työntekijältä sekä luottamushenkilön kirjallisen salassapitositoumuksen. Luottamushenkilöllä ei ole oikeutta käyttää kotikäynnillä saamia tietoja julkisesti muussa yh-

01.03.2017

Stj/16

teydessä. Asiakkaiden yksityisyyden ja tietosuojan turvaamiseksi sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus ei pidä tarpeellisenä organisoida erikseen luottamushenkilöille tutustumisaikaa yhdeksi päiväksi vanhuspalvelujen kenttätöihin työntekijöiden työpariksi.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Luottamushenkilöiden ja johtavien viranhaltijoiden jalkautumisella vanhuspalvelujen pariin ei ole suoria terveys- ja hyvinvointivaikutuksia."

Käsittely

29.11.2016 Ehdotuksen mukaan

Vastaehdotus 1:

Anna Vuorjoki: Poistetaan kappaleesta 4 viimeinen virke ja korvataan se tekstillä: "Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus pitää tärkeänä, että mahdollisuutta toteuttaa jalkautuminen selvitetään edelleen kuullen Tampereen kokemuksia vastaavan jalkautumisen toteuttamisesta käytännössä."

Kannattaja: Gunvor Brettschneider

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (Anna Vuorjoki): Poistetaan kappaleesta 4 viimeinen virke ja korvataan se tekstillä: "Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus pitää tärkeänä, että mahdollisuutta toteuttaa jalkautuminen selvitetään edelleen kuullen Tampereen kokemuksia vastaavan jalkautumisen toteuttamisesta käytännössä."

Jaa-äännet: 6

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Laura Nordström, Hannu Tuominen, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 3

Gunvor Brettschneider, Miina Kajos, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 2

Jouko Malinen, Tuula Salo

Poissa: 2

Kimmo Parhiala, Tuomas Tuure

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 6 - 3 (tyhjää 2 ja poissa 2).

22.11.2016 Pöydälle

01.03.2017

Stj/16

Esittelijä

va. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Helena Soini, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46933
helena.soini(a)hel.fi

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566